

Jätikusutliku arengu strateegia

Mie hoiakud ja
tegevused
2023-2030

Selver AS
Tallinn 2023, ver 1.0

SELVER
H e a m õ t e

Sisukord

Juhtpõhimõtted	2
Sidusrühmad ja nende ootused	4
Strateegilised tegevusvaldkonnad	5
Eesmärgid ja tegevused	5
Juhtimine	18
Aruandlus	19
Kommunikatsioon	19
Kokkuvõte	19

Juhtpõhimõtted

Mie ettevõtte tulevik ei sõl- tu ainult meie otsustest ja tegudest, vaid ka meid ümbritsevast maailmast ja meie kohanemisvõimest. Eesti ühe suurima ja kodu- maise jaekaubandusketina on oluline, et me täidaksime oma rolli ja näitaksime eeskuju, et aidata lahendada mõningaid suurimaid sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid väljakut- seid, millega maailm praegu silmitsi seisab.

Teadlikud valikud kesk- konnamõtjude vähendamiseks ei ole meie jaoks uudne. Aastate jooksul oleme selleks palju ära teinud, kuid nüüd oleme jätkusuutliku arengu

üha teadlikumalt fookusesse võtnud.

Paljudes valdkondades on edasimineku siiski või- malik ainult tihedas koos- töös tarnijate ja klientidega. Seetõttu on meie jätkusuut- likkuse strateegia asenda- matuks alustalaks koostöö ja partnerlus.

Selveri eesmärk on tee- nindada kliente iga päev aina paremini, toimides samal ajal vastutustundliku ja jätkusuutliku ettevõtte me sidusrühmade, kogukonda- de ja kogu planeedi jaoks. Soovime olla suurepärase ja meeldiv töökoht meie ini- mestele ja Eesti toidukauban- duse maine- ja turuliidrina

inimeste igapäevaostude esi- mene valik!

Millistest teistest strateegiatest ja headest tavadest lähtume?

Selver kuulub Tallinna Kauba- maja Gruppi (edaspidi Grupp). Grupi ettevõtted peavad oma igapäevategevustes oluliseks vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete juurutamist. Nii oma igapäevases tegevuses kui ka koostöös partneritega juhindume eetikakoodeksist ehk Grupi heast äritavast. Hea äritava üheks oluliseks põhimõtteks on keskkonna- teadlikkus – me hoolime meid ümbritsevast keskkonnast ja

kasutame ressursse võimalikult säästlikult. Samaväärselt olulised on ka sotsiaalse vastutuse põhimõtted, eetilised ja õiguskäitumus.

Selveri jätkusuutlikkuse kava koostamisel lähtume Grupi jätkusuutlikkuse põhisuundadest, mis toetavad ÜRO Kestliku Arengu Eesmärkide täitmist. Fookusteemade määramisel keskendume Kestliku Arengu Eesmärkide 169 alameesmärgile – panustame eelkõige nendesse punktidesse, mille puhul meie ettevõtte tegevuse mõju on arvestatava määraga.

Pühendumus, ausus,

koostöö, hoolivus ja tulemuste orienteeritus – need on meie põhiväärtused. Selveri ärimudel/strateegia on lihtne: hoiame kliendi usaldust, pakume iga päev kvaliteetset kaupa, sõbralikku õhkkonda ning kiiret ja asjatundlikku teenindust. Kõiges, mida teeme, võtame vastutuse oma klientide, koostööpartnerite, töötajate, aktsionäride, kogukonna ja keskkonna ees.

Miks on jätkusuutlik areng meie oluline? Miks me sellega tegeleme?

Jätkusuutlik areng on niisugune ühiskonna ja majanduse

areng, mis rahuldab praegused vajadused, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade võimalusi oma vajaduste rahuldamiseks, ja mis ei kahjusta oluliselt looduskeskkonda. Jätkusuutliku arengu sünonüümid on kestlik areng, säästev areng, säästlik areng ja tasakaalustatud areng.

Selveri jätkusuutliku arengu strateegia **eesmärgid** on:

- **Tagada pikaajaline kasumlik ja vastutustundlik tegevusvõimekus;**
- **Vastutustundlik ressurside kasutus;**
- **Vähendada enda tegevusest tulenevat keskkonnamõju;**

- **Pakkuda klientidele innovaatilisi ja loodust säästvaid lahendusi ning teenuseid;**
- **Innustada kliente tegema jätkusuutlikumaid valikuid;**
- **Olla oma partneritega samas väärtusruumis;**
- **Töötajate ootustele vastamine.**

Visioon -vastutustundlikult tegutsedes tagame Selveri äritegevuse tulevikukindluse.

Selveri ketis on 71 Selveri ja 2 Delice'i toidukauplust, e-Selveri ja Selveri rändkauplus Hiiumaal. Oleme esindatud

igas maakonnas ja 23 linnas üle Eesti. Hoiame jaekettide turuosa teist positsiooni. Meil on sortimendis ca 50 000 toodet ja oleme suurim kodumaise kaubavaliku pakkuja. Selveris töötab üle Eesti kokku ca 3300 inimest. Kuulume börsiettevõtte Tallinna Kaubamaja Gruppi. Meil on tütarettevõtte Kulinaaria OÜ, kelle tuntumad brändid on Selveri Köök, Van Kook, Gurmees Catering.

Sidusrühmad ja nende ootused

Kes on meie sidusrühmad ja mida nad meilt ootavad?

Jätksuutliku töö oluline osa on pidev dialoog. Väliste osalejate arvamused meie jätkusuutlikkuse alase tegevuse kohta on olulised, et saaksime end pidevalt parandada. Kõige olulisemad sidusrühmad on kliendid, töötajad, omanikud, tarnijad, valitsusasutused ja mitmed valitsusvälised organisatsioonid. Kõigil neil on meie jätkusuutlikkuse tegevuse suhtes erinevad ootused ja nõuded, millega peame arvestama.

Meie tarnijad ootavad avatud suhtlust, koostöövalmidust ja omapoolset panustamist kestlikku arengut toetavatesse tegevustesse.

Valitsusvälised organisatsioonid, poliitikakujundajad ja kogukonnad eeldavad, et meie äritegevus on läbipaistev, arvestav ja eetiline. Nad ootavad avatud suhtlust, koostöövalmidust ja jaekaubanduse arvamustiidri rolli täitmist.

Suurepärase kvaliteediga taskukohane toit, mis on toodetud vastutustundlikul ja jätkusuutlikul viisil. Kliendid soovivad, et teeksime neile tervislikumad ja jätkusuutlikumad valikud lihtsasti kättesaadavaks.

Töötajad on meie ettevõtte süda. Nende vaated ja arvamused aitavad meil pidevalt täiustuda ja veenduda, et Selver on alati suurepärase koostööpartneri jaoks töökoht ja ostmiseks.

Investorid, finantseerijad ootavad kestlikku ja vastutustundlikku juhtimist ja otsuste elluviimist, stabiilseid ja prognoositavaid finantstulemusi.

Omanikud, aktsionärid tahavad näha kestliku arenguga kooskõlas olevat tegevuskava ja saavutatud tulemusi, mis on abiks investeerimisotsuste tegemisel, kahjustamata sh majandustegevust.

S strateegilised tegevusvaldkonnad

2030. aastani koostatud Selveri jätkusuutlikkuse strateegia keskendub sellele, kuidas neljas peamise valdkonnas, **töötajad, kliendid, keskkond ja ühiskond**, selgete ja läbimõeldud tegevustega ärilises vaates edukalt, kuid samaaegselt ka keskkonnasäästlikult majandades klientide vajadusi täita. Strateegia loob selgust ning suunab meie jõupingutusi ja investeeringuid põhjendatud suundades.

Töötajad

→ Hoolime inimeste tervisest, heaolust ja arengust

Mie äri areneb vastavalt klientide vajadustele ja tahame olla kindlad, et meie kolleegidel on praegu ja tulevikus edu saavutamiseks vajalikud oskused. Lisaks olemasolevatele oskustele loome kolleegidele võimalusi ümberõppeks. Selleks pakume kaasahaaravaid ja kergesti ligipääsetavaid tehnoloogilisi lahendusi, mis toetavad head õppijakogemust. **Elukestva õppe mõtteviis on aluseks pikaajalisele karjäärile ja aitab ka kliente iga päev veidi paremini teenindada.**

Vastutame oma töötajate tervise ja ohutuse eest. Hoolitseme selle eest, et meie

töötajate tervis oleks korras, töövahendid sobilikud ning palk konkurentsivõimeline.

Viime regulaarselt läbi põhjalikku töötajate rahulolu-uuringut ja lähtuvalt tulemustest koostame tegevusplaanid murekohtade leevendamiseks. Investeerime igal aastal oluliselt oma töötajate erialateadmiste, toidu- ja tööohutusalaste ning juhtimisoskuste arengusse. Soovime, et töötajad oleksid meiega rahul ning hoiame avatud kahepoolset suhtlust. **Seisame selle eest, et me oma tegevusega ei toetaks orjatööjõudu, lapstööjõudu ja teisi ebaetilisi töövõtteid.**

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
Olla suurepärase koht töötamiseks.	<ul style="list-style-type: none"> • Üldine rahulolu vähemalt 80% töötajate hulgas; • Rahulolu-uuringus osaleb vähemalt 80% töötajatest; 	<ul style="list-style-type: none"> • Töötajate üldine rahulolu Selveri kui tööandjaga /pühendumuse indeks/; • Töötajad soovivad Selveris töötada %/;
Lua keskkond, mis võimaldab positiivset töökogemust, tagab ohutuse ning füüsilise ja vaimse heaolu.	<ul style="list-style-type: none"> • Viime läbi tegevusi, et suurendada teadlikkust ning toetada inimeste tervist ja heaolu; • Tööõnnetuste arvu vähenemine iga-aastases võrdluses; • Null surmajuhtumit ja elu muutvat vigastust; 	<ul style="list-style-type: none"> • Töötajad hindavad kõrgelt Selveri panust tervislike eluviiside ja sportimise toetamisel %/; • Töötajad hindavad, et Selver toetab nende tervist ja heaolu %/; • Tööõnnetuste määr %/.
Karjääri, oskuste ja juhtimisoskuste arendamine.	<ul style="list-style-type: none"> • Võimaldame töötajatel osaleda kvalifikatsiooni tõstmise programmides; • Viime läbi tegevusi, et toetada inimeste arengut. 	<ul style="list-style-type: none"> • Töötajad hindavad, et neil on Selveris võimalus õppida ja areneda %/; • Koolitustundide keskmine arv töötaja kohta /h/.
Mitmekesisuse ja võrdsete võimaluste toetamine.	<ul style="list-style-type: none"> • Toetame meeste ja naiste võrdseid võimalusi, sh juhtorganis; • Võimaldame osajaga töötamist; • Meeste ja naiste töötasu Selveri teenindaja M1 ametiastmel on samaväärne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naiste ja meeste osakaal juhtorganisis %/; • Täisajaga töötajate ja osajaga töötajate osakaal (kõik töötajad) %/; • Teenindaja M1 ametiastmel naiste põhipalga ja töötasu suhe meeste omasse %/.

Mõju ÜRO Kestliku Arengu Eesmärkidele (UN SDG-le)

Näited tegevustest:

- Võimaldame töötajatel osaleda kvalifikatsiooni tõstmise programmides (nt õppimine kutseõppeasutustes, asutusesisesed programmid, mentorlus, multifunktsionaalsed töökohad);
- Võimaldame tööd puudega inimestele, vanemaealistele, osalise ja paindliku tööajaga töötajatele;
- **Töötajal on võimalus eelistada töötada kodulähedas kaupluses;**
- Pakume töötajatele mitmeid soodustusi (nt Selver Partnerkaardi lisapunktid ostudelt, koostööpartnerite juures soodustused);
- Sisemiseks teabevahetuseks ja töötajate kaasamiseks kasutame erinevaid kanaleid (nt intranet, siseajakiri 'Selver sõnumid');
- Korraldame ühisüritusi (nt suve- ja talvepäevad);
- **Füüsilise tervise toetamiseks on töötajal võimalus liituda soodustingimustel Spordiseltsiga ning kasutada töökohal massaaži-teenust;**
- Vaimse tervise toetamiseks on loodud Kultuuriklubi, mis võimaldab töötajatel eritingimustel osaleda erinevatel kultuurisündmustel üle Eesti;
- **Võimaldame psühholoogilist nõustamist;**
- Kompenseerime töötajatele tervisekontrolliga seotud kulud;
- Elus tähtsa sündmuse puhul on töötajal võimalus võtta tasustatud vaba päev;
- **Pakume igal aastal töötajatele võimalust end töö gripiga vastu vaksineerida;**
- Tegevused töökeskkonna ohutuse tagamisel (nt ergonomilised laud ja toolid, tuuletõmbuse vähendamine, libedusetõkked, sobiv ja vajalik valgustus, isikukaitsevahendid).

Kliendid

→ Pakume tooteid ja teenuseid, mis toetavad inimeste tervist ja heaolu

Austame keskkonda, kus tegutseme, ümberkaudsete elanike vajadusi ja soove ning panustame kogukonna arengusse. Kogukonnast hoolimine tähendab ühe osana ka Eesti kohalikelt tootjatelt ja kohalikul kapitalil põhinevatelt ettevõtetelt kaupade ja teenuste ostmist. Kodumaise kauba eelistamiseks on mitmeid põhjuseid. **Ostes kohalikku toodangut, toetame Eesti majandust ja inimesi, teame toidu ja selle tootja tausta ning vähendame transpordile kuluvat ökoloogilist jalajälge.** Samuti sobib kohalikust toorainest toit kohaliku inimese organismile kõige paremini – meie nii-öelda supertoidud on näiteks jõhvikas, pohl, mustsõstar, tikrid, vaarikad, astelpaju, punapeet. Ja muidugi ka tarbijate poolt vaadates on oluline eelistada kodumaist, sest ostes Eestis kasvanud või toodetud toitu, toetame sellega teisi elanikke ning enda tervist ja heaolu. **Nutikad digilahendused teevad ostlemise kiireks ja mugavaks. Peame oluliseks tarbija käitumise nügimist jätkusuutlikumate toodete valikul ja teenuste tarbimisel.**

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
Aitame kaasa kvaliteetse värske puu- ja köögivilja tarbimise suurendamisele.	<ul style="list-style-type: none"> • Klientide puu- ja köögiviljade tarbimine on aastaks 2025 kahekordistunud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ostetud puu-ja köögiviljade kogus /g/inimese kohta päevas/.
Pakume laia valikut Eestis kasvatatud ja toodetud toitu.	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti toidu sh joogi osakaal sortimendis on vähemalt 60%; • Anname Eesti väikeettevõtetele paindlike tingimustega võimaluse pakkuda oma tooteid suures jaeketis, toetame ja aitame neid toodete disainimisel, turundamisel ja müügiks pakkumisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti toidu osakaal sortimendis /%/.
Pakume mitmekülgset mahe- toidu valikut.	<ul style="list-style-type: none"> • Suurendame mahepõllumajanduslikult toodetud kaupade hulka oma tootevalikus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahetoodete osakaal sortimendis /%/.
Pakume loomsele toidule mitmekülgset alternatiivi taimse valiku näol.	<ul style="list-style-type: none"> • Suurendame taimsete alternatiivtoodete hulka oma tootevalikus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Taimsete alternatiivtoodete osakaal sortimendis /%/.
Nügime klientide käitumist jätkusuutlike pakendite kasutamisel.	<ul style="list-style-type: none"> • Kliendil on kaupluses võimalus pakendada toit enda pakendisse; • Kliendil on kaupluses võimalus pakendada toit kiirelt ja mugavalt toimiva ringlussüsteemi korduspakendisse; • Kliendil on kaupluses võimalus pakendada kaup taaskasutatud, taastuvast materjalist ja korduskasutatavatesse pakenditesse (kotid, karbid). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ostude osakaal, mille puhul klient ei ole teinud valiku ühekordse kasutusega (plastist või paberist) kandekoti kasuks /%/.
Kontrollitud Selver-omamärgitooted.	<ul style="list-style-type: none"> • 90% Selver-omamärgitoodete tarnijatest peavad aastaks 2025 omama kolmanda osapoole sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarnijate osakaal /%/.
Teha Selveri ja Delice'i kauplustes valmistatav omatoodang, Kulinaaria toodang ning Selver-omamärgitooted tervist toetavamaks.	<ul style="list-style-type: none"> • Toodete reformuleerimine ehk koostise muutmine (nt soola, suhkru, rasva vähendamine; kiudainete suurendamine; tervist toetavamad koostisosad sh nende kogused). 	<ul style="list-style-type: none"> • Reformuleeritud toodete arv /tk/.
Infotehnoloogiliste lahenduste laialdasem kasutuselevõtmine.	<ul style="list-style-type: none"> • Kiired ja mugavad digilahendused • Paberi-ja kontaktivaba ostlemine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskkonnahoidlike tehnoloogiaprojektide arv /tk/.

Näited tegevustest:

- Juba aastaid on klient saanud **osta toitu ja sooja jooki oma kaasavõetud pakendisse (karpi, topsi)**. Jätkame selle võimaluse pakkumist ka edaspidi.
- Ostukeskkonnas **anname kliendile võimaluse pakendada kaup erinevatesse pakenditesse**. Valikus on nt korduskasutatavad taaskasutatud materjalist valmistatud tekstiilist ja plastist kandekotid, paber- ja kõõgililja võrkkotid. Pakume küll ka õhukest kilekotti, kuid soov on tarbija hajumusi muuta nii, et seda üha vähem kasutataks. Plaan on ostukeskkonnas kliendi jaoks paremini esile tuua, milliseid pakendeid ja millisest materjalist pakume ning õpetada neid õigesti käitlema, et need oleksid hiljem ringlusse võetavad. Plaan on läbi turundustegevuse pöörata klientide

tähelepanu korduskasutus-pakendite kasutamisele (nt propageerima oma kandekotiga poes käimist, loobuda teatud puu- ja kõõgililjade ühekordsesse kilekotti kaalumisest).

- E-Selveris pakume võimalust komplekteerida kaup paberist või plastist kandekotti, kartongkasti, BAUN pandisüsteemil toimivasse kotti. Automaatne valik on paberikott, soovi korral saab klient seda muuta. Samuti anname kliendile võimaluse komplekteerida kaup kartongkasti, mida on kasutatud mõne muu kauba rühmapakendina (nt banaani ja kodupaberi kastid).
- **Paberivaba asjaajamine** on paratamatu suund ja ka Selveri eesmärk on olnud võimalikult palju seda teha. Meie kauba tellimine ja vastuvõtt, seire-, toiduohutuse jms dokumendid on digitaalsed. Kliendile nähtavad paberivabad arendused on

näiteks digitaalsed puu- ja juurviljaosakondade hinna- ja infosildid. Lisaks saab iseteeninduspuldiga või isikliku mobiiltelefoniga skaneerida toote triipkoodi otse kaaluekraanilt ning ka iseteeninduses ei trükita kliendile vaikimisi ostutšekki välja, vaid need leiab oma Partnerkaardi kontolt/äppist.

- Puu- ja kõõgililja kategoorias oleme laiendanud kauba valikut. Lisandunud on aastaringselt kättesaadavad eksootilised viljad ja marjad. Meie ärisuund on müüa üksnes parima kvaliteediga kaupa, mistõttu pakume müügiks eelistatuna I kvaliteediklassile vastavaid värskeid vilju. Meile on oluline kõrge kvaliteeditasemel väljapanek. **Panustame Eestis kasvatatud saaduste laias valikus müügile** ja seda samuti aastaringselt parimas võimalikus ulatuses. Plaan on läbi turundustegevuse juhtida kliendi tähelepanu

puu- ja kõõgililja tarbimise olulisusele, luues rohkem tervist toetavaid sõnumeid. Nt pakkuda välja retseptilahendusi, mis toetavad 5-peotäie puu- ja kõõgililja tarbimist päevas. Eksootiliste viljade ja ka muude viljade kohta õpetada klienti tarbima neid erineval moel. Puu- ja kõõgililja osakonda on plaanis elavdada lustakate ja pilkupüüdvate digilahendustega, et tutvustada vahetult toodete juures Eesti väiketalunike töid ja tegemisi ning teha puu- ja kõõgililja tarbimist atraktiivsemaks.

- **Tõstame eritunnusega tooted nii müügisaalis kui ka e-Selveris esile nn riulirääkijatega**, piktoogrammidega. Toome kliendi jaoks selgemini esile mahe-, vegan-, laktoosi- ja gluteeni-vabad tooted. Suuremates kauplustes teeme piimatoodete, kuivainete ning puu- ja kõõgililja sektsioonides mahe- ja vegantoodetele

eraldi väljapanekud. Mahe- ja vegantoodete valik laieneb iga-aastaselt.

- Täna on kogu toidukategoorias rohkem kui 60 % pärit Eestist. Näiteks on kodumaiste toodete osakaal lihatoodete kategoorias 85%, piimatoodete kategoorias 81%, kondiitritoodete kategoorias 85%, munade kategoorias 84%, jäätiste kategoorias 72%. Plaan on läbi paindlike ostutingimuste ja turundustegevuse osakaalu suurendada. **Toetame väiketootjaid turule sisenemisel erinevate sisseostutingimustega** (nt 6 kuu jooksul ei ole leppetrahvi, tarneraskused on lubatud, tellimismahud on väiksemad, võimalik on müüa piirkondlikult, aita me kaasa toote disainimisel ja turundamisel).

Mõju ÜRO
Kestliku
Arenu
Eesmärkidele
(UN SDG-le)

Keskkond

→ Vähendame kliimamõju ja toetame ringmajandust

Kliimamuutuste halvima mõju ärahoidmiseks tuleb inimtegevuse tagajärjel atmosfääri paiskuvate kasvuhoonegaaside kogust märkimisväärselt vähendada. Ka meie tegevusest tekib heiteid, eelkõige pärinevad need elektrienergia ja külmaainete kasutamisest. Taastuenergia on üks meie panuse tugisambaid. Lisaks fossiilkütustel põhineva energia tarbimise vähendamisele on oluline ka energiatõhususe suurendamine. Selle eesmärgi saavutamiseks võtame kasutusse ressurside säästmise, energia ja heitkoguste poolest tõhusamaid tehnoloogiaid. Kuna teeme koostööd sadade tarnijatega, siis näeme vajadust ja võimalust vähendada ka kaupade transpordist tulenevat kliimamõju. Väärtustame ringmajanduse põhimõtteid nii jäätmete kui ka pakendite käitlemisel.

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
<p>Toetame oma tegevusega teaduspõhiste kliimaeesmärkide saavutamist, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppega (hoida globaalne keskmine temperatuuri tõus tunduvalt alla 1,5°C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse ajaga).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jalajälje arvutamisel lähtume rahvusvaheliselt tunnustatud kasvuhoonegaaside protokollist (Greenhouse Gas Protocol); Vähendame ettevõtte tegevusest tingitud (1. ja 2. mõjuala, vastavalt GHG Protocol'i standardile) kasvuhoonegaaside heitkoguseid 70%, võttes võrdlusaastaks 2018; Seame väärtusahelast tingitud (3. mõjuala, vastavalt GHG Protocol'i standardile) kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärgi aastaks 2024; Saavutame süsinikuneutraalsuse aastaks 2050. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. ja 2. mõjualaga hõlmatud kasvuhoonegaaside heitkoguseid /absoluutheide tCO₂ekv; süsiniku jalajälje intensiivsus tCO₂ekv/m² ja tCO₂ekv/netokäive;%-ne muutus/.
<p>Kasutame taastuvatest allikatest toodetud elektrienergiat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 55% roheline elektrienergia. Tallinna Kaubamaja Grupile kuuluvates kinnistutes 100%. 	<ul style="list-style-type: none"> Rohelise elektrienergia osakaal kogu kasutatud elektrienergiast %/.
<p>Kasutame ressursse säästlikult.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sisseostetud ressurside (vesi, elektri- ja soojusenergia, külmaained, kütused) kasutamisel rakendame säästlikke lahendusi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kajastub 1. ja 2. mõjualaga hõlmatud süsiniku jalajäljes.
<p>Hea juurdepääs kauplustele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ühistranspordiga juurdepääs 100% kauplustele; Selveri poolt hallatavates kauplustes ja kaupluste parklates on tagatud 100% jalgrattaparklad. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupluste osakaal %/.

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
<p>Jätkusuutlik tarneahel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tarnijate valiku kriteeriumide, protsessi ja hindamise põhimõtted on koostatud aastaks 2024 ja sisalduvad osapoolte vahel sõlmitud lepingutes; • Julgustame oma tarnijaid kavandama kliimamõjude vähendamise meetmeid nii, et vähemalt 30% meie tarnijatest on seadnud teaduspõhised kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärgid; • Logistika optimeerimine, kasutades kullerveoteenuse veoringide planeerimisel ja jälgimisel transpordialase IT tarkvarade võimalusi; • Konsolideeritud transport (kaubatarned, tagastus) parimas võimalikus ulatuses, eesmärgiga kasutada veokite kapatsiteeti maksimaalselt ja vähendada tonnkilomeetreid; • Vähendame puitluste ja kartongi osakaalu ringlevas transporditaaras, võttes vähemalt 80% ulatuses kasutusele levinud taarastandardid (ECR, CHEP jms); • Paberivaba logistika. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasvuhoonegaaside heitkogused kajastuvad 1. mõjualaga (sõidukite kütused) hõlmatud süsiniku jalajäljes; • Koostöölepingute osakaal, kus kajastuvad Selveri tarneahela jätkusuutlikkuse põhimõtted %/; • Tarnijate osakaal, kes on seadnud teaduspõhised kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärgid %/; • Korduskasutatava veotaara osakaal %/.
<p>Üleminek taastuval energial liikuvale transpordile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kullerveoteenuse autopargis on elektriautode osakaal vähemalt 10%; • Hübriidautode osakaal üldises masinapargis on 10%; • Taastuvtoorainel (nt HVO) põhineva diislikütuse kasutamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektriautode osakaal masinapargis %/; • Hübriidautode osakaal masinapargis %/; • Kasvuhoonegaaside heitkogused kajastuvad 1. mõjualaga (sõidukite kütused) hõlmatud süsiniku jalajäljes.

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
Vähendame toidu raiskamist.	<ul style="list-style-type: none"> • Automatiseeritud tellimissüsteemi Smart Planningu abil tellitakse aastaks 2025 vähemalt 80% võimalikest tellimusriidadest; • Inimtoiduks ja loomasöödaks ümberjagatud/annetatud toidu osakaal müümata jäänud toidust on vähemalt 60%; • Mahakantud (müümata jäänud) kauba osakaal ostukäibest on alla 2.5%. 	<ul style="list-style-type: none"> • Smart Planningu kasutustase %/ • Inimtoiduks ja loomasöödaks ümberjagatud/annetatud toidu osakaal müümata jäänud toidust %/; • Mahakantud kauba osakaal ostukäibest %/.
Suurendame jäätmete ringlusse võtmist.	<ul style="list-style-type: none"> • Vähendame põletamisele ja ladestamisele minevate jäätmete kogust, sorteerides ja jäätmekäitlejale eraldi üle andes erinevat liiki pakendid, bioloogilise materjali, 3. kategooria loomsed kõrvalsaadused, ohtlikud jäätmed. Ringlusse võetud jäätmete osakaal on 90%. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tegevuse käigus tekkinud jäätmete osakaal, mida kõrvaldatakse ringmajandust toetaval viisil (nt korduskasutamine, ringlussevõtt, kompostimine, taaskasutamine) %/.
Tõstame töötajate ja klientide teadlikkust prügi liigiti sorteerimisel.	<ul style="list-style-type: none"> • Selveri hallatavate kõikide kaupluste sise- ja väliajal on kliendil võimalus eraldi koguda bio-, pakendi-, olme- ja ohtlikud jäätmed; • Selveri keskuses ja kauplustes on töötajate büroo- ja olmeruumides võimalus eraldi koguda bio-, pakendi-, olme- ja ohtlikud jäätmed, pandipakendid; • Kättesaadavad on juhised prügi sorteerimiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupluste osakaal %/.
Vähendame mittevajaliku pakendamist.	<ul style="list-style-type: none"> • Mittevajaliku pakendamise/pakkimise osas teeme koostööd ka kauba sh Selver-omamärgitoodete tarnijatega, sellekohased tingimused kajastuvad Selveri tarneahela jätkusuutlikkuse põhimõtetes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankelepingute osakaal, kus kajastuvad Selveri tarneahela jätkusuutlikkuse põhimõtted %/.
Jätkusuutlik pakendikasutus.	<ul style="list-style-type: none"> • E-Selveris komplekteerime tellitud toidu taaskasutatud ja taastuvast materjalist pakenditesse; • Kaupluses valmistatud omatoodangu pakendamiseks kasutame ringlusse võetavaid pakendeid ja need valmistatakse taastuvatest või taaskasutatavatest materjalidest; • Selveri omamärgitooted on pakendatud ringlusse võetavatesse pakenditesse ja need valmistatakse taastuvatest või taaskasutatavatest materjalidest. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ringlusse võetavate ja taaskasutatud materjalidest pakendite osakaal pakendikasutuses %/.

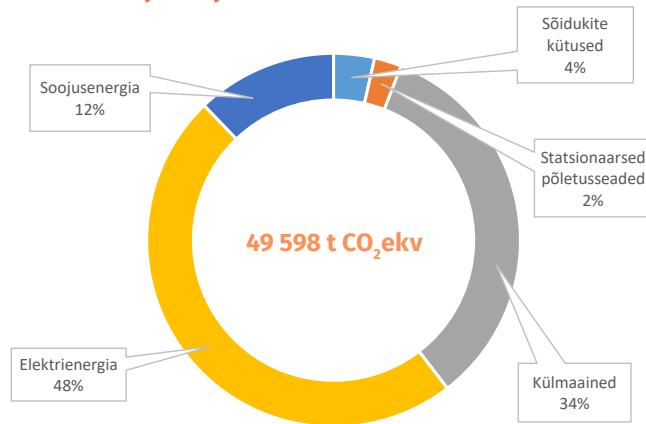
Mõju ÜRO Kestliku Arengu Eesmärkidele (UN SDG-le)

Näited tegevustest:

- Kogume andmeid ja selgitame igal aastal välja Selveri tegevusest tuleneva süsinikuheidete kogumahu. Selveri kasvuhoonegaaside inventuuriarvutus on teostatud järgides rahvusvaheliselt tunnustatud ja enimkasutatud kasvuhoonegaaside raporteerimise standardit „GHG Protocol Corporate

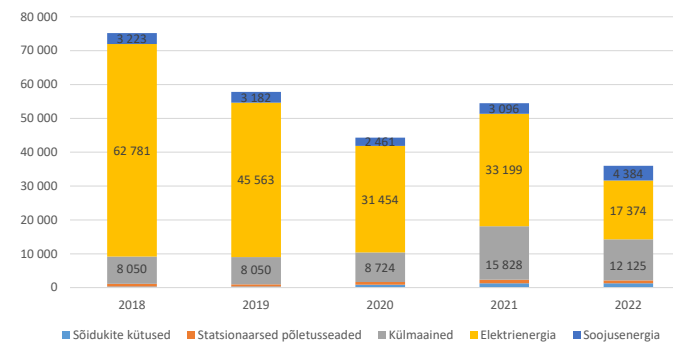
Accounting and Reporting Standard“. Standard hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguste hindamist – süsinikdioksiid (CO_2), metaan (CH_4), dilämmastikoksiid (N_2O), fluorosüsiniku ühendid (HFC), perfluorosüsiniku ühendid (PFC), väävelheksafluoriid (SF_6) ja lämmastiktrifluoriid (NF_3).

Selver KHG mõjuala 1 ja 2 osakaalud 2022

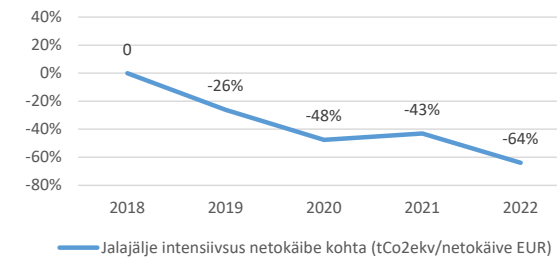

Arvutused näitavad, et enim heiteid pärineb elektrienergia ja külmaainete kasutamisest. Näitena on toodud emissiooniallikate jaotus 2022.a kohta.

Selver süsiniku jalajälj mõjuala 1 ja 2 KHG kogus (tCO₂ekv) 2018-2022

Trend (võrdlusaasta 2018)

Selveri kett on viimase kahe aasta jooksul jõuliselt kasvanud. Kaks aastat tagasi oli Selveri ketis veel 53 kauplust. Pärast ABC Supermarkets'i ostu 2020.a lõpus kasvas Selver üle 70 kauplusega ketiks ja tõusis Eestis teisele turupositsioonile. Kuigi ettevõtte on oluliselt laienenud, on samal ajal keti süsinikujalajalg selgelt vähenenud. Seega trend on õiges suunas. 2021.a jalajälj küll veidi suurenes, kuid see oligi tingitud 16 ABC Supermarket-si kaupluse lisandumisest.

- Ressursside säästmiseks kasutame renoveeritud/renoveeritavates ja uutes kauplustes järgmisi lahendusi:
 - LED-valgustid, hämarduslülitid, liikumisandurid, koristusvalgustus (ca 30% valgusest), sh hoone fassaadidel Selver-tähed ja kuup;
 - CO₂-põhised külmasüsteemid;
 - Ligi 80% ulatuses hämardatud üldvalgustus külmikutevahelistel aladel, osaliselt teenindusletis. Ülejäänud alad LED-suundvalgustus;
 - Külmakambritel klaasüksed;
 - Kohtventilatsiooni äratõmme toimib kaupluse/seadme tööajal (nt nõudepesumasina, ahjud, suitsuruumid);
 - Kontori- ja puhkeruumide ning teiste jahutatavate ruumide akendel on päikesekaitsekiled;
 - Külmasüsteemide jääsoojuse ära kasutamine (nt tarbevesi, küte);
 - A-energiamärgisega seadmed;
 - Aeraatoriga segistiotsikud;
 - Kahesüsteemsed vesiklossetid.

Aastaks 2030 on CO₂-l põhinevad külmasüsteemid 45 tegutsevas kaupluses. Üle-

jäänud kauplused lähevad üle uuele keskkonnasõbralikumale külmaainele R448. Uued kauplused avatakse CO2-põhiste külmasüsteemidega.

- Lisaks ettevõtte üldiste tegevusriskide hindamisele **viime kord aastas läbi ka kliimarisikide hindamist**, et tagada ettevõtte ärikindlus ka kliimamuutustest tingitud mõjudest. Esmakordselt hindasime riske 2022. aastal. Kliimarisikide hindamiseks kasutame tunnustatud Task Force on Climate-Related Disclosures (TCFD) raamistikku.
- Negatiivse CO2 jalajälje korvamiseks plaanime koostööd Eestimaa Looduse Fondiga (ELF), et kavandada elurikkuse toetamise projekte.
- **Tallinna Kaubamaja Kinnisvara AS kuulutavates hoonetes**, mis on hetkel 34% kogu Selveri poolt üüritava pinnast, **jätkame 100% roheline elektrienergia kasutamist**. Teiste üürileandjatega jätkame selgitustööd, et taastuvatest allikatest toodetud elektrienergia oleks meile järjepidevalt kättesaadav ka ülejäanud üüripindadel.
- Selveri poolt hallatavates kauplustes on 100% rattaparklad olemas, sh on 6 Selveri juures võimalus kliendil

kasutada Bikeep rattaparkimist. Hetkel on 70 Selveri ketti kuuluva kaupluse juures rattaparklad. Plaanis on Bikeep parkimist laiendada, et tagada klientidele turvaline parkimine, ning aja jooksul korrastada olemasolevaid rattaparklaid.

- 2022.a algatati **roheline energia tootmise pilootprojekt**, et paigaldada Tallinna Kaubamaja Kinnisvara AS kuulutavale paari kauplusehoone katusele päikesepaneelid. Samas juba täna üürime kauplusepinda kaubanduskeskus-

tes (nt Veeriku, Centrum, Laagri, Ringtee, Jaamamõisa, Rannarootsi), kus päikesepaneelid on hoone katusele paigaldatud ja saame osaliselt tarbida nõ omatoodetud elektrienergiat (10-40% elektrienergiast saame päikesepaneelidest).

- Selveri autopargis on täna fossiilkütustel töötavad sõidukid. Plaan on need osaliselt asendada elektri- ja hübriidautodega. Alates 2023.a novembrist testime koostöös Nestega HVO ja Neste MY™ diislikütust (kütus, mis on toodetud

taastuvtoorainest, jäätmetest või jääkidest (biomassist)) kullervedusid teostaval paaril sõidukil.

- Eesmärk on vähendada segapakendi osakaalu ja suurendada jäätmetest eemaldatavat pakendite kogust. Kogume ja anname tagasi ringlusse paberi, papi, kartongi, kile (eraldi tume ja hele), penoplasti, puidu, klaasi, fooliumi, metalli. Otsime lahendusi biojätmeid ise kauplustest kokku koguda ja biogaasi tootmi-

sega tegelevatele ettevõtetele müüa.

- **Võimaldame kõikides Selveri kauplustes ja keskustes jäätmeid liigiti sorteerida.**

Väljaladel kogume pakendit, segaolmet ja biolagunevat jäädet, prügikastidel sigarettide kustutamise koht. Avalikel sisealadel kogume klaaspakendit, plastmetallpakendit-joogikartongi, biojätmeid, segaolmejätmeid ja patareisid. Kaupluste olme- ja bürooruumides kogume pakendit, segaol-

mejätmeid ja biojätmeid. Avatavate kaupluste puhul jätkame sama kontseptsiooniga. Välistame nn personaalsed prügikastid, võtame kasutusele hügieenilise, efektiivse ja keskkonnasõbraliku Longopac prügikastisüsteemi.

- **Toiduraiskamise vähendamiseks** püütakse kauba ostutellimused automatiseeritud tellimissüsteemi abil väga täpselt prognoosida ning suurendada inimtoiduks ja loomasöödaks annetatud

toidu osakaalu müümata jäänud toidust. Täna teevad kauplused aktiivselt lepingulist koostööd 14 erineva heategevusorganisatsiooniga ja ühinguga (nt Toidupank, Lasterikaste Perede Liit, SAK Fond, kogudused, toiduringluskapid, loomapargid). 2022.a annetasime 730 t toitu. Lisaks hinnatakse tooted, mille säilivuskuupäev hakkab lõppema, kuni 50% soodsamaks ning tund-kaks enne kaupluse sulgemist saavad sama suure allahind-

luse pagaritooted ja valmis- toidud. Toidukaupade müüjana on meile Selveris oluline, et toidu mahakandmine oleks minimaalne. Paljud kliendid ostavad säilivuskuupäeva lähenedes näiteks allahindatud lihatooteid ja panevad need kodus sügavkülma, kus need võivad rahulikult olla kuni paar-kolm kuud. Meie usume, et nende toodete ostmise, mille säilivuskuupäev hakkab lähenema, pole ainult rahasäästmise küsimus – aina enam on see maailmavaate ja missiooni teema. Klient tunneb, et saab aidata kaasa toidu raiskamise vähendamisele.

- **Paberivaba asjaajamine** on paratamatu suund ja ka Selveri eesmärk on olnud võimalikult palju toimetada paberivabalt. Meie kauba tellimine ja vastuvõtt, seire-, toiduohutuse jms dokumendid on digitaalsed. Kliendile nähtavad paberivabad arendused on näiteks digitaalsed puu- ja juurviljaosakondade hinna- ja infosildid. Lisaks saab iseteeninduspuldiga või mobiiltelefoniga skaneerida toote triipkoodi otse kaalukraanilt ning ka iseteeninduses ei trükita kliendile vaikimisi ostutšekki välja, vaid need leiab oma Partnerkaardi kontolt.

Kohustus	Eesmärk 2030	Tulemusnäitaja (KPI)
Aidata tugevdada kogukondi ja toetada projekte või eesmärke, mis on olulised piirkondades, kus me tegutseme.	<ul style="list-style-type: none"> Toetame Selveri väärtusi kandvaid kogukondlike projekte; Kogume klientide ja partnerite abiga rahalist toetust Eesti lastehaiglatele ja sünnitusosakondadele; Oleme Eesti jaekettide hulgas mõjukaim spordija kultuuri toetaja. 	<ul style="list-style-type: none"> Kogukondlike projektide arv /tk/; Toetussumma /EUR/; Sponsoreerimine /EUR/.
Täita õigusaktidest ja eeskirjadest tulenevaid nõudeid.	<ul style="list-style-type: none"> Oleme oma tegevuses eetilised ja õiguskuulekad ning lähtume vastaval tegutsemisalal kohalduvatest headest tavadest ja praktikatest; Null sunniraha ja trahvi. 	<ul style="list-style-type: none"> Sunnirahad ja trahvid / EUR/.
Rääkida kaasa ühiskondlikel teemadel.	<ul style="list-style-type: none"> Oleme toidu- ja tööstuskaupade jaemüüki puudutavates teemades aramusliidrid. 	

Mõju ÜRO Kestliku Arengu Eesmärkidele (UN SDG-le)

Suurettevõttena tunnetame oma sotsiaalset vastutust ning oleme ulatanud abikäe mitmetele projektidele, mis on kaasa aidanud ühiskonna valupunktide lahendamisele. **Sport, kultuur ja inimeste tervis on valdkonnad, mis meile väga korda lähevad.** Märkame ja aitame abivajajaid. Toetame meeskondi. Oleme kaasaráäkjajad, mitte kaasalohisejad.

Näited tegevustest:

- Selveri kauplused on piirkondlikud kogukonnakeskused. Kaupluse juhataja on kogukonnaliige, kes tunneb oma piirkonna eripärasid ja inimesi ning teab, kuidas Selveri väärtusi silmas pidades kogukonda panustada. Kaupluse juhataja teeb selleks koostööd turundusosakonnaga. Aastaks 2025 toetame enam kui 200 piirkondlikku projekti aastas. Alates 2022. aastast on projektide rahastuspõhimõtted ja eesmärgid muutunud täpsemaks – lisaks toimub pidev projektide

üles märkimine ja monitoorimine. Plaanis on jätkata käimasolevate projektidega ja leida lisaks alles tärkavaid, aga kogukondades olulisi ning endas kohalikku identiteeti kandvaid projekte.

- Heategevuskampaania toimumb tänavu Selveris juba 20. korda. Aastate jooksul on anetatud üle 1,5 miljoni euro. Kogume klientide ja partnerite abiga igal aastal üle 100 000 euro toetust Eesti lastehaiglatele ja sünnitusosakondadele, aastal 2025 jõuame aastase toetussummaga 140 000 € piirile. Plaanis on

tugevdada koostööd piirkondlike suurhaiglatega. Mida suurem on toetussumma, seda suurem kasu on sellest laste tervisele ja elule.

- Selver on Eesti jaekettide võrdluses suurim spordi ja kultuuri toetaja. Oleme suursponsorina lepingulises koostöösuhetes Flora jalgpalliklubi, Tallinna Selveri võrkpalliklubiga ning Kelly Sildaruga. Oleme varasemalt olnud suurtoetajaks ka linnajooksude sarjale. Toetame mitmeid kultuuriüritusi nagu Järvi festival, Hiiu folk, Saaremaa ooperipäevad, Sõru

Jazz, aga toetame ka spordiüritusi ja -klubisid nagu Saaremaa Rally, Tornaado hokiklubi, Eesti Jäähoki Liit, Rae valla spordinoored jpt. Plaanis on panustada ka klubisporti, mis on oma tegevuses jätkusuutlikud ning mille süsteemis on paljulubav pealekasv, sh toimekad lasteklubid.

- Kauplustes on elustamisaparaadid.
- Riigile teenuste osutamine (nt ID kaardi väljastuspunktid, hoolekandeteenused).
- Abivajajatele toidu jagamine (jõulud, vabariigi aastapäev).

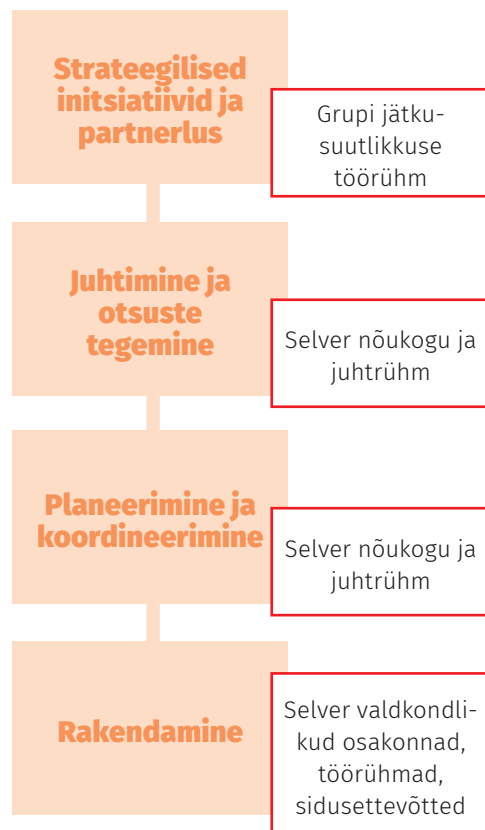

Juhtimine

Grupis on loodud jätkusuutlikkuse tööruhm, mille ülesandeks on strateegiliste initsiatiivide ja partnerluse väljatöötamine ning mida juhib Grupi jätkusuutlikkuse koordinaator. Grupi jätkusuutlikkuse koordinaator teeb koostööd Grupi ettevõtete jätkusuutlikkuse koordinaatoritega, kes tagavad ettevõtte vastavate valdkonnajuhtide kaasamise ja aruandluse andmekorje.

Selveris tegeleme jätkusuutliku arengu teemadega juhtkonna tasandil. Loodud on Selveri jätkusuutlikkuse tööruhm, kuhu kuuluvad tegevjuht ja valdkondade juhid. Töörühma juhib Selveri jätkusuutlikkuse koordinaator. Töörühma ülesandeks on kooskõlas Grupi jätkusuutlikkuse strateegiaga töötada välja ja Selveri enda jätkusuutlikkuse strateegia ja tegevuskava. Lisaks töötavad funktsioonipõhised juhtrühmad, kes vastutavad eesmärkide ja meetmete juurutamise ning tulemuste raporteerimise eest.

Jätkusuutlikkuse juhtimine:

Aruandlus

Oma tegevuses lähtume rahvusvaheliselt tunnustatud juhistest ja normidest. Selver avaldab esimese jätkusuutlikkuse aruande koos konsolideeritud 2024. aasta majandusaasta aruandega. Aruandes kirjeldame, milliseid samme oleme astunud oma 2030. aastaks seatud ambitsioonikate jätkusuutlikkuse eesmärkide suunas. Aruandluses lähtume Euroopa Kestlikkuse Raporteerimise Standardi (European sustainability reporting standards, ESRS) aruandlusraamistiku suunistest.

Kommunikatsioon

Jätkusuutlikkusalase sise- ja väliskommunikatsiooni juhtimiseks on koostatud Grupi Kommunikatsioonistrateegia, kus määratletakse kommunikatiivsed põhieesmärgid ja sõnumid sihtgruppide kaupa. Tegemist on suunanäitava raamdokumentiga jätkusuutlikkuse kommunikatsiooni tegevuskavade välja töötamiseks Grupi ettevõtetes. Kommunikatsiooni põhisõnumid lähtuvad nii Grupi kui ka Selveri jätkusuutliku arengu strateegiates kirjeldatud fookusteemadest.

Kokkuvõte

Jätkusuutlik ettevõtetus on möödapääsmatu suund ning suurettevõtetel on lausa kohustus olla selles vallas eestvedaja ja suunanäitaja. Me innustame kliente teema jätkusuutlikumaid valikuid ja loome innovaatilisi lahendusi, et vähendada ressursside kasutust.

Kokkuvõtvalt meie võtmelubadused aastaks 2030

SELVER

70%
vähem
süsinikheitmeid

100%
Tallinna Kaubamaja
Grupile kuuluvates
kinnistutes elekter
taastuvatest
allikatest

70%
madala kliimamõjuga
külmutusseadmeid

80%
määratletud
kaubaartiklitest tellib
automatiseeritud
tellimissüsteem

60%
kodumaist toitu
sortimendis

50%
rohkem
päästetud toitu

100%
omatoodangu
pakendid ringlusse
võetavad

90%
jätmetest
ringlusse võetud

0
elu muutvat
töõnnetust